

БАГАХЛНГАЙ ДУУРГИЙН
ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛОГЧДИЙН ХУРЛЫН
ТОГТООЛ

2024 оны 12 сарын 17 өдөр

Дугаар 4/11

Улаанбаатар хот

"Дүүргийн Засаг даргын 2024-2028 оны
үйл ажиллагааны хөтөлбөр" батлах тухай

Монгол Улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 35 дугаар зүйлийн 35.1.5, 35.1.8 дахь заалт, 48 дугаар зүйлийн 48.1 дэх хэсэг, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 9.11.1 дэх заалтыг тус тус үндэслэн дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын зэлжит III хуралдаанаас ТОГТООХ нь:

1."Дүүргийн Засаг даргын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр"-ийг хавсралтаар баталсугай.

2."Дүүргийн Засаг даргын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр"-ийг баталсантай холбогдуулан дараах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэхийг дүүргийн Засаг дарга (А.Сүхболд)-д үүрэг болгосугай.

2.1.Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг хяналт шинжилгээ, үнэлгээний шалгуур үзүүлэлт, хүрэх түвшний хамт батлах;

2.2.Хөтөлбөрт тусгагдсан зорилт, арга хэмжээнүүдийг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах санхүүжилтийг жил бүрийн улс, нийслэл, дүүргийн төсөвт тусган батлуулах

2.3.Хөтөлбөрийн хэрэгжилт, үр дүнг дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хуралд жил бүр тайлагнах;

3."Дүүргийн Засаг даргын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр"-ийн хэрэгжилтэд хяналт тавьж, чиглэл өгч ажиллахыг дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Зөвлөл, Хурлын ажлын Хороодод даалгасугай.

ДАРГА

Ф.МОНХГЭРЭЛ

1123100080

Нийслэлийн Багахангай дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн
Хурлын даргын 2024 оны 13 дугаар сарын 17.-ны өдрийн
111 дугээр тогтоолын хавсралт

НИЙСЛЭЛИЙН БАГАХАНГАЙ ДҮҮРГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН 2024-2028 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХӨТӨЛБӨР

НЭГ ХҮНИЙ ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО ЭРҮҮЛ МЭНД

1.1. Нийгмийн эрүүл мэндийн боловсролыг дээшлүүлж, иргэдэд эрүүл зөв амьдралын дадлыг хэвшиүүлж, эрүүл мэндийн тусlamж үйлчилгээний чанар хүrtээмжийг дээшлүүлнэ.

1.1.1. Эрүүл мэндийн төвийн эмч, эмнэлгийн ажилтнуудыг чадавхжуулан, нарийн мэргэжлээр сурган дадлагажуулж, боловсон хүчнийг нэмэгдүүлнэ.

1.1.2. Эрүүл мэндийн төвийг оношилгоо, эмчилгээний шаардлагатай тоног төхөөрөмжөөр ханганд, эрүүл мэндийн тусlamж үйлчилгээний чанар, хүrtээмжийг нэмэгдүүлнэ.

1.1.3. Халдварт болон халдварт бус өвчиний эрт илрүүлгийг нэмэгдүүлж, оношилгоо эмчилгээг сайжруулна.

1.1.4. Эх, хүүхдийн тусlamж үйлчилгээний чанарыг сайжруулан, "Эх, хүүхэд, нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд" арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.

1.1.5. Хүн амд үзүүлэх явуулын үйлчилгээг хөгжүүлж, эрүүл мэндийн анхан шатны тусlamж үйлчилгээнд цахим технологийн хэрэглээг өргөжүүлнэ.

1.1.6. Иргэдийн нийгмийн эрүүл мэндийн боловсролыг дээшлүүлэн, амьдралын буруу хэвшлээс үүссэн өвчинеес урьдчилан сэргийлж, зөв дадал хэвшилд сургана.

1.1.7. Эмийн сангийн үйл ажиллагаа, чанар хүrtээмжийг сайжруулж, өрсөлдөх чадварыг нэмэгдүүлнэ.

БИЕИЙН ТАМИР

1.2. Иргэдийг нийтийн биеийн тамир, спортоор хичээллэх нөхцөл боломжоор хангана.

1.2.1. Дүүрэгт улс, бусийн чанартай тэмцээн уралдаан болон нийтийн биеийн тамирын арга хэмжээг зохион байгуулж, иргэдийн оролцоог нэмэгдүүлнэ.

1.2.2. Засаг даргын дэргэдэх Өсвөрийн шигшээ багийн үйл ажиллагааг эрчимжүүлж, улс, нийслэл, бусийн тэмцээнд оролцуулан, дэмжлэг үзүүлнэ.

1.2.3. Дүүргийн 2 дугаар хорооны "Спорт цогцолбор"-ын барилгыг ашиглалтад оруулж, шаардлагатай тоног төхөөрөмж, техник хэрэгслээр үе шаттай хангана.

1.2.4. "Усан спорт сургалтын төв"-ийн барилгын төсвийг холбогдох дээд шатны байгууллагад уламжлан шийдвэрлүүлнэ.

1.2.5. Хүүхэд багачуудын чөлөөт цагаа зөв боловсон өнгөрүүлэх, уралдаан тэмцээнд амжилттай оролцох нөхцөл боломжийг бүрдүүлж, зориулалтын биеийн тамирын талбайг нэмэгдүүлнэ.

БОЛОВСРОЛ

1.3.Хүүхэд бүр чанартай боловсролыг тэгш хүртээмжтэй эзэмших нөхцөлийг бүрдүүлж, боловсролын байгууллагыг мэргэжлийн боловсон хүчнээр хангана.

1.3.1.Ерөнхий боловсролын сургууль, цэцэрлэгийн барилгыг шинээр барьж байгуулан, засвар үйлчилгээ хийж, хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ.

1.3.2.Багш нарыг мэргэжил, ур чадвараа дээшлүүлэх сургалтад үе шаттай хамруулна.

1.3.3.Ерөнхий боловсролын сургууль, цэцэрлэгүүдийн сургалтын хэрэглэгдэхүүн, техник хэрэгсэл, тоног төхөөрөмжийг сайжруулж, хүүхдэд ээлтэй, эрүүл аюулгүй орчныг бүрдүүлнэ.

1.3.4.Эзлжийн ажилтай иргэд, алслагдсан өртөө зөрлөг, малчин өрхийн хүүхдүүдийг ая тухтай сурч боловсроход дэмжлэг үзүүлэн сургуулийг дотуур байртай болгож, хүүхэд харах үйлчилгээний чанар хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ.

1.3.5.Ялгаатай хэрэгцээт хүүхэд бүрийг боловсролын үйлчилгээнд тэгш хамруулах боломжийг бүрдүүлнэ.

1.3.6.Ерөнхий боловсролын сургууль, цэцэрлэгийн хүүхдүүдийг эрүүл, шим тэжээллэг хоол хүнсээр хангаж, хоол үйлдвэрлэлийн эрүүл ахуй, нийтийн хоопны үндсэн шаардлага, стандартыг мөрдүүлэн, "Сүү", "Үдийн хоол" хөтөлбөрүүдийг хэрэгжүүлж, сургуулийн цайны газрыг бие даасан хэлбэрээр ажиллуулна.

1.3.7."Насан туршийн суралцахуйн төв"-ийг байгуулж, хүн бүр насан туршдаа суралцах боломжийг бүрдүүлнэ.

НИЙГМИЙН ХАЛАМЖ

1.4.Дүүргийн хүүхэд, ахмад настан, тусгай хэрэгцээт (хөгжлийн бэрхшээлтэй) болон амьжиргааны баталгаажих түвшнээс доогуур орлоготой иргэдэд нийгмийн халамжийн үйлчилгээг тэгш хүртээмжтэй хүргэнэ.

1.4.1.Дүүргийн хүүхэд, ахмад настан, тусгай хэрэгцээт (хөгжлийн бэрхшээлтэй) иргэдийг нийгмийн хамгааллын үйлчилгээнд хамруулж, нэлөөллийн олон талт арга хэмжээг хэрэгжүүлэн, амьдралын чанарыг сайжруулна.

1.4.2.Иргэдийн нийгмийн даатгалын үйлчилгээнд хамрагдалтыг нэмэгдүүлж, нийгмийн даатгалын хамрах хүрээг өргөжүүлнэ.

1.4.3.Олон улсын байгууллагуудтай хамтран ажиллаж, төсөл хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.

ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭЛТ

1.5.Бүх нийтийн бүрэн, бүтээмжтэй, зохистой хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжинэ.

1.5.1.Багахангайн үйлдвэрлэл технологийн парк, үйлдвэр, аж ахуйн нэгж, байгууллагаар дамжуулан ажлын байрыг нэмэгдүүлнэ.

1.5.2.Мэргэжлийн ур чадвар олгох болон төсөл хөтөлбөрт хамрагдах сургалтад иргэдийг хамруулан чадавхжуулж, хөдөлмөр эрхлэхэд нь дэмжлэг үзүүлнэ.

1.5.3.Эмэгтэйчүүд, ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн, залуучуудын талаарх төреөс баримтлах бодлогыг дүүргийн хэмжээнд хэрэгжүүлж, тэдний хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжинэ.

СОЁЛ УРЛАГ

1.6.Хүүхэд залуучууд, иргэдийг хотын соёлд суралцуулан, мэргэжлийн байгууллагатай хамтарч соёлын олон талт арга хэмжээг зохион байгуулна.

1.6.1.Дүүрэгт 500 хүний суудалтай Соёлын ордны барилгыг бүрэн ашиглалтад оруулж, соёл урлагийн үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ.

1.6.2.Түүх, соёлын дурсгалт зүйлийн хадгалалт, хамгаалалтыг сайжруулж, биет болон биет бус өвийг сурталчлан таниулах, уламжлуулах, алдаршуулах арга хэмжээг зохион байгуулна.

1.6.3.Соёлын ордныг орчин үеийн стандартын шаардлага хангасан техник хэрэгсэл, тоног төхөөрөмжөөр үе шаттай хангана.

1.6.4.Иргэд олон нийтийн дунд хотын соёлыг дээшлүүлэх, түгээн дэлгэрүүлэх ажлыг зохион байгуулна.

ГЭР БҮЛ, ХҮҮХЭД, ЗАЛУУЧУУД

1.7.Гэр бүлд чиглэсэн сургалт сурталчилгаа, нелөөллийн ажлын чанар хүртээмжийг нэмэгдүүлж, гэр бүлд үзүүлэх хамгааллын үйлчилгээг сайжруулна.

1.7.1.Хүүхэд, гэр бүлийн хөгжил, хамгааллын хэлтсийн байрыг ашиглалтад оруулж, хүний нөөцийн чадавхыг дээшлүүлэн, үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ.

1.7.2.Хүүхдийг аливаа эрсдэлээс урьдчилан сэргийлж, хүүхэд хамгааллын нэгдсэн арга хэмжээг зохион байгуулж, хүүхэд хамгааллын явуулын үйлчилгээг нэвтрүүлнэ.

1.7.3.Залуучуудын сурч боловсрох, хөдөлмөрлөх таатай орчныг бүрдүүлж, залуучуудын оролцоог нэмэгдүүлэн, залуу гэр бүлийг дэмжинэ.

1.7.4."Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах" тухай хуулийн хэрэгжилтийг ханган ажиллана.

1.7.5.Соёлын ордны хуучин барилгыг засварлан хүүхэд залуучуудыг чөлөөт цагаа өнгөрүүлэх, сурч хөгжих боломжийг хангасан "Хүний хөгжлийн төв" байгуулна.

ХОЁР. ЭДИЙН ЗАСГИЙН БОДЛОГО САНХҮҮ, ТӨСВИЙН ЗОХИЦУУЛАЛТ

2.1.Нийслэл, дүүргийн орлого, санхүүгийн эх үүсвэрийг нэмэгдүүлж, төсвийн хөрөнгийг эдийн засаг, нийгмийн хөгжилд чиглүүлсэн, үр ашигтай, хариуцлагатай төлөвлөн, сахилга батыг сайжруулна.

2.1.1.Хөрөнгө оруулалтын төсөл арга хэмжээнүүдийн үр дүн, үр ашгийг шалгуур үзүүлэлтээр эрэмбэлэн, төсвийн төлөвлөлтийг боловсронгуй болгоно.

2.1.2.Нийслэл, дүүргийн өмчийг иргэн аж ахуйн нэгжүүдэд түрээслэх, төсөвт төвлөрүүлэх орлогыг нэмэгдүүлнэ.

2.1.3.Орон нутгийн хөгжлийн санд иргэдийн саналыг тусган үр дүнтэй зарцуулж, иргэдэд нээлттэй ил тод мэдээллэх, иргэдийн оролцоо хяналтыг сайжруулна.

2.1.4.Нийслэл, дүүргийн татварын орлогыг нэмэгдүүлэх зорилгоор газар, үл хөдлөх эд хөрөнгийн бүртгэлийг сайжруулах, татвар ноогдуулах, хураах үйл ажиллагааг цахимжуулна.

2.1.5.Орон сууц барьсан аж ахуйн нэгжид татварын хөнгөлөлт үзүүлэх бодлого баримтална.

2.1.6.Төсөвт байгууллагуудын санхүү, төсвийн үйл ажиллагаанд хяналт тавьж, санхүүгийн ил тод байдлыг хангулна.

ҮЙЛДВЭРЛЭЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭ, ИННОВАЦИ

2.2. Бизнесийн орчин буюу үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхлэх таатай орчин нөхцөлийг бүрдүүлэх, жижиг дунд үйлдвэр, аж ахуйн нэгж, байгууллагыг дэмжих, гадаад дотоодын хөрөнгө оруулагчтай хамтран ажиллах, үйлдвэрлэл үйлчилгээг хөгжүүлж ажлын байрыг нэмэгдүүлнэ.

2.2.1. Дэд бүтцийн тааламжтай нөхцөлийг түшиглэн худалдаа-бизнес, хүнсний болон хөнгөн үйлдвэр, ачаа тээврийн логистикийн төвийг байгуулна.

2.2.2. Жижиг, дунд үйлдвэрлэл эрхлэгчдийн бүтээгдэхүүн үйлчилгээнд инноваци, шинэ технологи нэвтрүүлэх замаар баялаг бүтээх цогц үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэн гарцааны бизнесийг дэмжинэ.

2.2.3. Жижиг дунд, бичил бизнес эрхлэгчдийг зээл тусламжид хамрагдах нөхцөлийг бүрдүүлж, бизнесийн дэмжлэг үзүүлнэ.

2.2.4. Жижиг дунд үйлдвэр эрхлэгчдийг гадаад, дотоодын үзэсгэлэн худалдаанд оролцуулах замаар борлуулалтын сувгийг өргөжүүлж, өрхийн орлогыг нэмэгдүүлнэ.

2.2.5. Багахангайн үйлдвэрлэл технологийн парк"-ийн дэд бүтэц, бүтээн байгуулалтын үйл ажиллагааг эрчимжүүлж, хөрөнгө оруулалтыг үе шаттай нэмэгдүүлнэ.

ХҮНС, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ

2.3. Хүнс, хөдөө аж ахуйн салбарыг хөгжүүлж, мал сүргийг эрүүлжүүлэн хүнсний аюулгүй байдлыг хангана.

2.3.1. Хөдөө аж ахуйн болон хүнсний үйлдвэр, жижиг дунд үйлдвэрт кластеруудын төвийг байгуулахыг дэмжинэ.

2.3.2. Малыг эрүүлжүүлэх, чанар, үүлдэр угсааг сайжруулах, эрчимжсэн мал аж ахуйг дэмжиж малчдыг нэгтгэн "Шинэ хоршоо" хөдөлгөөнийг өрнүүлнэ.

2.3.3. Мал амьтныг халдварт болон шимэгчтэх өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, эмчлэх, ариутгал халдвартгүйтгэлийн ажлыг зохион байгуулна.

2.3.4. Хөдөө аж ахуйн гаралтай бүтээгдэхүүний борлуулалтыг дэмжих, иргэдэд эрүүл аюулгүй хүнсний бүтээгдэхүүн нийлүүлэх, худалдан борлуулах сувгийг нэмэгдүүлнэ.

АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛ

2.4. Орон нутгийн брэнд, аялал жуулчлалыг хөгжүүлнэ.

2.4.1. Дүүрэгт худалдаа, үйлчилгээ, аялал жуулчлалын зориулалт бүхий тереликсөн гудамжийг бий болгож, жижиг, дунд бизнес эрхлэгчдийг дэмжин ажиллана.

2.4.2. Чингис хаан музейтэй хамтран Монгол ёс заншлыг сурталчлах хүүхдийн зуны зуслан байгуулна.

2.4.3. Соёлын бүтээлч үйлдвэрлэлтэй хослуулан Монгол ахуйн соёл, морин болон явган аялал, өвлийн аялалыг хөгжүүлнэ

2.4.4. Багахангай дүүрэгт "Нар харах" үйл ажиллагааг өргөжүүлэн, аялал жуулчлалын бүтээгдэхүүн болгож хөгжүүлнэ.

ГУРАВ. ЗАСАГЛАЛЫН БОДЛОГО

3.1. Иргэн төвтэй, авлигаас ангид, цахимжсан, ил тод, нээлттэй, хариуцлагатай, мэргэшсэн тогтвортой засаглалыг төлөвшүүлсэн дүүрэг болно.

3.1.1. Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангуулан, төрийн байгууллагын үйл ажиллагааны мэдээллийн ил тод байдлыг нэмэгдүүлж, хэвлэл

мэдээллийн албан ёсны эх сурвалжийг бий болгон, төр иргэний хамтын ажиллагааг сайжруулна.

3.1.2. Төрийн үйлчилгээг цахим хэлбэрт үе шаттай шилжүүлэн, нэр төрлийг нэмэгдүүлнэ.

3.1.3. Төрийн албан хаагчийн ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааг хангаж ажиллана.

3.1.4. Төрийн албан хаагчдыг чадавхжуулах сургалтад үе шаттай хамруулна.

3.1.5. Дүүргийн архив, албан хэрэг хөтлөлтийн үйл ажиллагааг тогтмолжуулж, чанар хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ.

3.1.6. Иргэдээс төрийн байгууллага, албан тушаалтанд гаргасан өргөдөл гомдлыг шуурхай шийдвэрлэнэ.

3.1.7. Авлыг ашиг сонирхлоос урьдчилан сэргийлэх, соён гэгээрүүлэх үйл ажиллагааг тогтмолжуулж, шударга ёсыг эрхэмлэсэн бүх нийтийн хандлагыг төлөвшүүлнэ.

3.1.8. Хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг ханган, сурталчлах нелөөллийн олон талт арга хэмжээг зохион байгуулж, хяналт шалгалтыг тогтмолжуулна.

3.1.9. Дүүргийн гадаад харилцаа, хамтын ажиллагааг өргөжүүлэн, гадаад улс орон, хотуудтай харилцаа тогтоож, олон улсын төсөл хөтөлбөрүүдийг хэрэгжүүлнэ.

3.1.10. Монгол Улсын урт, дунд хугацааны хөгжлийн бодлогын баримт бичгүүдтэй уялдуулан "Багахангай 2040 хөгжлийн хөтөлбөр" бодлогын баримт бичгийг үе шаттай хэрэгжүүлнэ.

3.1.11. Дагуул хот байгуулах бодлогын зорилтын хүрээнд хөгжлийн концепц, эдийн засгийн чиг үүрэг бүхий ерөнхий төлөвлөгөө ТЭЗҮ-ийг боловсруулж, холбогдох тооцоо судалгааг гүйцэтгэнэ.

ОЛОН НИЙТИЙН АЮУЛГҮЙ БАЙДЛЫГ ХАНГАХ

3.2. Иргэдийн амар тайван, аюулгүй орчинд ажиллаж амьдрах нөхцөлийг бүрдүүлнэ.

3.2.1. Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажилд иргэд, олон нийтийн оролцоог нэмэгдүүлэн, олон нийтэд түшиглэсэн сайн дурын байгууллагуудыг дэмжиж ажиллана.

3.2.2. Иргэдийн амар тайван амьдрах нөхцөлийг бүрдүүлэх, олон нийтийн аюулгүй байдлыг хангах, гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор дуурэгт "Теле камерын хяналтын дэд төв"-ийг байгуулж, камержуулалтын системийг шинэчлэн, шилжүүлэн холбоно.

3.2.3. Хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг ханган, замын хөдөлгөөний зөрчлөөс урьдчилан сэргийлж, авто замын уулзвар гарцыг өргөтгэн, тэмдэг тэмдэглэгээг нэмэгдүүлнэ.

ГАМШГААС ХАМГААЛАХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

3.3. Онцгой байдлын байгууллагын гамшгаас хамгаалах үйл ажиллагааг бэхжүүлж, гамшгийн эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.

3.3.1. Онцгой байдлын байгууллагуудын "Нэгдсэн бэлтгэл сургалтын төв"-ийг барьж байгуулна.

3.3.2. Дүүргийн хэмжээнд гамшгийн эрсдэлийн нарийвчилсан үнэлгээг хороод тус бүрээр хийнэ.

3.3.3.Дүүргийн барилга байгууламжуудад газар хедлэлтийн тэсвэржилтийн үнэлгээг хийлгэж паспортжуулна.

БАТЛАН ХАМГААЛАХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

3.4.Батлан хамгаалах бодлого, үйл ажиллагааг иргэдийн оролцоотой сурталчлан, хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангана.

3.4.1.Батлан хамгаалах хууль тогтоомж, холбогдох хетэлбэрийг хэрэгжүүлэх, иргэдэд хууль эрх зүйн мэдлэг олгох, мэдээ мэдээллээр хангах, цэргийн алба хаах хэлбэрүүдийг сурталчлан, иргэн цэргийн харилцааг бэжжүүлнэ.

3.4.2."Серен тэсвэрлэх чадавх-Батлан хамгаалах тогтолцоо" зорилтын хүрээнд орон нутгийн хамгаалалтын томилгоот нэгжүүдийн бэлэн байдлыг хангаж, дайчилгааны төлөвлөлтийг боловсронгуй болгон, хууль тогтоомжийн дагуу сургалт бэлтгэлийг холбогдох байгууллагуудтай хамтран зохион байгуулж, дайчилгаа, орон нутгийн хамгаалалтын томилгоот нэгжүүдийн материаллаг нөөцийг бүрдүүлж, түүний хадгалалт, хамгаалалтыг сайжруулах шат дараатай арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.

3.4.3."Эх орны дуудлага-эр цэргийн алба" зорилтын хүрээнд батлан хамгаалах, Зэвсэгт хүчиний үйл ажиллагааг иргэдэд сурталчилж, хүүхэд, залуучуудад эх оронч үзлийг төлөвшүүлэх үйл ажиллагаа, цэргийн насын залуучуудын эрүүл мэндийг дээшлүүлэх ажлыг дүүрэг орон нутгийн хэмжээнд холбогдох байгууллагуудтай хамтран зохион байгуулна.

ДӨРӨВ. НОГООН ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО НОГООН БАЙГУУЛАМЖ, ТОХИЖИЛТ

4.1.Ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэх оновчтой менежментийг нэвтрүүлэн, байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээх үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэн иргэдийн ая тухтай амьдрах нөхцөлийг бүрдүүлнэ.

4.1.1."Тэрбум мод" аяны хүрээнд мод үржүүлгийн газрыг байгуулж, ногоон байгууламжийн хэмжээг нэмэгдүүлнэ.

4.1.2.Бичил цэцэрлэгүүдийг нэмэгдүүлж, 2 дугаар хорооны "Хангай хотхон"-ы баруун талын ногоон байгууламжийг арчлан хамгаалж, "Өрх бүр-Нэг мод" аяныг үргэлжлүүлнэ.

4.1.3.Дүүргийн иргэдийн хүнсний ногоо, жимс жимсгэнэ тариалах, хүлэмжийн аж ахуй эрхлэх боломжийг бүрдүүлэн дэмжлэг үзүүлнэ.

4.1.4.Багахангай өндөрлөгийг тохижуулж, 30 га газарт цэцэрлэгт хүрээлэн байгуулах ажлыг эхлүүлж, иргэдийн чөлөөт цагаа өнгөрөөх ая тухтай орчинг бий болгоно.

4.1.5.Дүүргийн 1, 2 дугаар хорооны "Тахилгат овоо"-ны орчныг тохижуулан гэрэлтүүлэг, ногоон байгууламж бүхий орчныг бүрдүүлнэ.

4.1.6.Дүүргийн хэмжээнд шаардлагатай газруудад нөхөн сэргээлт хийнэ.

ОРЧНЫ АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ

4.2.Иргэдийн амьдрах орчныг сайжруулан, орчны болон хөрсний бохирдол, доройтлыг бууруулж, экосистемийн тэнцвэрт байдлыг хангана.

4.2.1.Хүүхдийн тоглоомын талбайн орчны стандартыг мөрдүүлэн хүүхдэд ээлтэй аюулгүй орчин бүрдүүлж, хяналтыг сайжруулна.

4.2.2.Дүүргийн төвлөрсөн хогийн цэгийг дарж булшлан, орчин үеийн технологи бүхий шинэ хогийн цэгийг бий болгоно.

4.2.3.Усны шинэ эх үүсвэрийг тусгай хамгаалалтад авч хашаажуулна.

4.2.4.Бэлчээрийн доройтлыг арилгах, экологийн тэнцвэрт байдлыг хангаж, цөлжилттэй тэмцэх ажлуудыг зохион байгуулна.

**ТАВ. БУС, ОРОН НУТГИЙН ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО
ДУЛААН, ЦАХИЛГААН ХАНГАМЖ, ДЭД БҮТЭЦ, БҮТЭЭН БАЙГУУЛАЛТ**

5.1.Дэд бүтцийн хангамжийн эх үүсвэр, шугам сүлжээний хүчин чадлыг нэмэгдүүлэн, найдвартай байдлыг хангаж, иргэдийн амьдрах орчныг сайжруулна.

5.1.1.Тер, хувийн хэвшлийн дэмжлэгтэйгээр иргэдийг орон сууцнуулах ажлыг үе шаттайгаар зохион байгуулна.

5.1.2.Нуур, Замчин гэр хорооллын "Дэд бүтцийн төв"-ийн гадна инженерийн хангамж, шугамын ажлыг үргэлжлүүлнэ.

5.1.3.Нийтийн эзэмшлийн гудамж, зам талбайн явган хүний замыг шинээр нэмэгдүүлж, засварлана.

5.1.4.Шинэ суурьшлын бүсүүдийн цахилгаан эрчим хүний шугам сүлжээг өргөтгөнэ.

5.1.5.Дүүргийн гол болон туслах авто замын засвар, шинэчлэлтийг хийж шинээр зам барина.

5.1.6.Үерийн хамгаалалтын далан суваг, зам талбайн борооны ус зайлцуулах шугам сүлжээг өргөтгөж, шинэчилнэ.

5.1.7.Баяр наадмыг зохион байгуулах талбайг барьж байгуулна.

5.1.8.Өндөртолгой хотхоны хойд жигүүрийн халаалт, хэрэглээний халуун усны шугамыг шинэчилнэ.

5.1.9."Илч-Орд" ОНӨААТҮГ-ын халаалтын зуухыг зөөж шилжүүлэх ажлыг эхлүүлнэ.

5.1.10.Дүүргийн 1 дүгээр хорооны нийтийн зориулалттай орон сууцны 2, 3, 4, 5, 6 дугаар байрны хэрэглээний халуун ус болон цэвэр усны босоо шугамыг солино.

5.1.11.Дүүргийн халаалтын зуухны яндангуудад утааны шүүлтүүр суурилуулна.

5.1.12. Шинэ цэвэрлэх байгууламжийг хэсэгчлэн ашиглалтад оруулна.

ГАЗРЫН ХАРИЛЦАА

5.2.Иргэдийн эзэмшиж буй газрыг өмчлүүлж, здийн засгийн эргэлтэд оруулах бодит нөхцөлийг бүрдүүлэн ажиллана.

5.2.1.Дүүрэг хөгжүүлэх хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөөтэй уялдуулан газар өмчлөх, эзэмших, ашиглах эрх олгох үйл ажиллагааг үргэлжлүүлэн зохион байгуулна.

5.2.2.Дүүрэгт газар эзэмших, ашиглах эрхийн нээлттэй дуудлага худалдааг зохион байгуулж, төсөвт орлого төвлөрүүлнэ.

5.2.3.Дүүргийн нутаг дэвсгэр дэх Зэвсэгт хүчин Жанжин штабын мэдэлд байгаа газруудыг дүүргийн өмчид шилжүүлэх талаар холбогдох байгууллагад уламжилж, хууль журмын хурээнд ашиглана.

5.2.4.Дүүрэг хөгжүүлэх хот байгуулалтын хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөөг боловсруулж, батлуулна.

5.2.5. Дүүргийн нутаг дэвсгэрийн хэмжээнд газрын төлөв байдал, чанарын улсын төлөвлөгөөт хянан баталгааны ажлыг хийна.